

Svar til Frk. Anne Bruun.

—o—

Frk. Anne Bruun maa sikkert have misforstaaet mit Forslag, naar hun mener, jeg vil rokke ved Valget af een delegeret fra Kredsene for hver 25 Medlemmer. Den Maade at vælge Repræsentanter paa, finder jeg baade praktisk og retfærdig, særlig nu, da Indskrænkningen af Fuldmagter er sket.

Derimod tror jeg ikke Frk. Bruuns Forslag om et Repræsentantskab, der fik Meddelelse direkte fra Fællesstyrelsen hver Gang en Sag af nogen Betydning var afgjort, vilde være nogen Reform, selv om Repræsentantskabet, som Frk. Bruun antyder, ved Fællesmødet fremkom med sin Kritik eller Billigelse af, hvad der i Aarets Løb var sket; thi som bekendt „bag efter kommer tyndt Øl“, og det er ikke Eltersnakkere vi trænger til fra Kredsene, men aktive Deltagere, der før Sagerne Afgørelse kan gøre deres Mening gældende i alle væsentlige Fællesanliggender.

Forøvrigt forbauses jeg, kære Frk. Bruun, over, at De tager Afstand fra mit Forslag. Jeg fik af Deres private Svar paa min Skrivelse til Dem om denne Sag, det bestemte Indtryk, at vi to personlig var enige. Forhaabentligt bliver vi det ogsaa under Forhandlingerne i Rønne.

Eleonora Bondegaard.

Fru Bondegårds forslag.

—o—

Det har glædet mig, at der her i bladet har været ført en forhandling om fællesstyrelsens sammensætning, foranlediget ved fru Bondegårds forslag, da det giver medlemmerne kundskab til og interesse for fælleslovene. Men med Hensyn til selve forslaget, da tror jeg ikke, det vilde gavne Dansk kvindesamfund, hvis det blev vedtaget. Jeg slutter mig aldeles til „Et medlem“, som i Nr. 12 fremkommer med den vægtige indvending, at fællesmødet vilde tabe i betydning, hvis fællesstyrelsen ikke blev valgt der. Dernæst er det af vigtighed, hvis en styrelse skal virke med kraft, at den ikke er for stor, så jeg synes ikke, vi skal forøge styrelsen ud over de 7. Den kommer jo hvert år på omvalg, så medlemmerne savner ikke indflydelse paa den. Det kunde snarere tænkes, at de tillidsmænd, som vælges i kredsene på det årlige fællesmøde, ikke alene blev valgte til at varetage kredsens tarv på fællesmødet men blev valgte for et år og saa kunde sammenkaldes, hvis fællesstyrelsen vilde høre kredsenes mening om ét eller andet. Eller ogsaa kunde kredsenes formænd danne et slags repræsentantskab, som kunde sammenkaldes ved givne lejligheder. Men at forøge styrelsen ud over de 7 medlemmer, den nu bestaar af, vil sikkert lamme den og tilintetgøre dens handlekraft. Det er vanskeligt nok for en styrelse paa 7 at arbejde kraftigt, naar disse 7 sidder spredte rundt om i landet; det vil blive aldeles umuligt, hvis Styrelsen forøges til 14 eller 15, som vist er antallet på vore kredse i øjeblikket.

Jeg slutter mig fuldstændig til „Et medlems“ forslag om, at tillidsmændene bør holde møde for lukkede døre samtidig med, at styrelsen holder møde for lukkede døre. De kommer jo rundt omkring fra provinserne og trænger

til gennem samtale at sætte sig ind i sagerne stilling, inden de skal træffe den store afgørelse og vælge ny styrelse.

A. Stampe Feddersen.

Et Gensvar.

Hvor kan Fru Bondegaard undlade at se, at det forringer Fællesmodets Betydning, naar Styrelsesvalget er afgjort, inden de delegerede mødes der, de kunde jo saa for den Sags Skyld lige saa godt blive hjemme. Og Samarbejdet! Hvor fattigt er ikke det, der drives ved skriftlig Meddelelse i Sammenligning med den levende Samtale, der lader Ordene flyve Mand og Mand imellem. At der ikke skulde kunne findes noget Lokale til et „Formøde“ mellem de delegerede, kan jeg næppe tænke og det forekommer mig ikke rigtigt, at deres Samarbejde skal være indskrænket til de officielle Møder og de Ord, der falder i tiltældige Samtaler.

Saa kan jeg ikke nægte, at allerede 14 — saa mange Kredse maa der jo være efter Bladets seneste Opgivelse — Styrelsesmedlemmer er for mange, især, da de er spredte Landt over; de vil sjældent kunne mødes Ansigt til Ansigt; Rundskrivelser er som bekendt sendrægtige; en saadan Styrelse vil ikke kunne handle hurtigt og med Kraft.

Endnu blot dette: Jeg kan ikke se noget fornærmeligt for Kredsene, Københavns Kredsen indbefattet, deri, at der paa Steder i Landet, hvor ingen Kreds findes, kunde sidde særlig gode Lederemner. Sæt, at et saadant var at træffe paa Lolland og Vedkommende melder sig ind i Københavns Kredsen. Tror saa nogen, at Københavnerne vilde vælge en Løllik som deres eneste Repræsentant i Styrelsen?

Nu vil vi imidlertid overlade Sagen til de delegerede, tro, at de vil finde en Løsning, som kan tilfredsstille os alle.

Et Medlem.

Fru Bondegårds Forslag

synes at være bleven misforstaaet, skønt Forslagets Mening var tydeligt fremsat. „Et Medlem“ mener, at Ændringen vil svække Fællesmødernes Betydning og forringe Kredsenes Samarbejde. Fællesmødernes Opgaver maa være at drøfte Sager angaaende D. K. St. Liv og Virken, de kan ikke tabe noget af deres Betydning, fordi Valget af Fællesstyrelsen foregaar hjemme i Kredsen. Med Hensyn til Samarbejdet maa det absolut være en Fordel, at hver Kreds har sin Repræsentant i Fællesstyrelsen, saa faar de direkte Indflydelse paa Sagerne Ordning, netop gennem Samarbejdet, og derfor mere Interesse for hvad der foregaar.

At Ændringen skal føre til, at vi faar for mange Medlemmer ind i Fællesstyrelsen, er der ingen Fare for foreløbig; skulde det ske i Fremtiden, kan der atter foretages Ændringer. Man skal regne med de Faktorer man har, og ikke med umulige Muligheder som de 100.000. Hvad et Medlem mener med, at de muligvis dygtige Mænd og Kvinder, der sidde ude i Landet, men uden at være Medlem af nogen Kreds, bør komme ind i Fællesstyrelsen, forstaar jeg ikke. Kan nogen blive Medlem af Styrelsen uden at være Medlem af Foreningen? Det er dog ikke almindelig Praksis. Med al Respekt for Dygtigheden og Ledererven, Interessen for Sagen maa mangle saalænge „Dygtigheden“ staar udenfor Foreningen. Man skulde mene, at Dygtighederne maa Medlemmerne i de forskellige Kredse

bedst selv kunne kende og vælge ind i Fællesstyrelsen. Medlemsbidraget til Fælleskassen maa nødvendigvis nedsættes, naar Kredsen selv betaler Rejsedgifterne til Fællesstyrelsen, hvad Fælleskassen har gjort tidligere. Hvor stort Medlemsbidraget skal være, kan bestemmes paa Mødet. Frk. Bruun foreslaar at vælge en Repræsentant i hver Kreds; dette Repræsentantskab skulde saa faa Meddelelse fra Fællesstyrelsen hver Gang en Sag af Vigtighed var afgjort; saa skulde Kredsen gennem Repræsentanterne kunne komme frem med Kritik. „bagefter“ Tak! det har vi vel Lov til uden Repræsentantskab, men „bagefter“ er i Reglen for sent, kære Frk. Bruun! Hvad Fru B.s Forslag vil, er ikke indirekte Indflydelse gennem Repræsentanternes Kritik, „bagefter“, men direkte Indflydelse gennem Fællesstyrelsen, som kun kan ske fyldestgørende ved, at hver Kreds har sin Repræsentant i Fællesstyrelsen. Naar der baade af „et Medlem“ og Frk. Bruun skrives om de delegerede, kan man passende sige, „Lad os holde os til Sagen!“

Fru B.s Forslag rører ikke med en Stavelse ved Valget af delegerede. Frk. Bruun skriver om at blive staaende paa den almindelige Valgrets Grund; man skal vist være en fin Politiker for at forstaa, hvordan Fru B.s Forslag kommer den almindelige Valgret for nær.

Kun dette siger Fru B.s Forslag klart og tydeligt; skal vi ikke se at hjælpe Interessen for Kvindesagen frem ved at foretage en Ændring i Fælleslovene, saa hver Kreds kan blive repræsenteret ved et Medlem i Fællesstyrelsen. Det er fuldtud demokratisk og rigtigt, og det er ønskeligt for Sagens Skyld, at Forslaget maa faa Støtte og blive vedtaget paa Fællesmødet. Det er af de Ting som aldrig kan skade, men kun gavne.

4.

Dansk Kvindesamfund.

—o—

Medlemmer i den nye Middelfart Kreds: Pastor Leth. Pastorinde Leth. Frøken Leth-Iversen. Frøken Thaarup. Frk. Rang (Dameskrædderinde). Redaktør Eilersgaard. Frk. Eilersgaard. Fru Dyrhede Petersen. Fru Købmand Frederiksen. Fru Nielsen. Fru Løge Martin. Frk. Andreassen. Bylderup. Frk. Katum. Frk. Katum. Frk. Grønning. Fru Petersen. Staurby. Frk. Aja Christinas Dirckink v. Holmfeld. Frk. Hansen. Frk. Hansen. Fru Christmas. Fæno. Frk. Lauesen. Asylbestyrerinde. Fru Søeborg. Fru Bosse-Hansen, Modehandlerinde. Frk. Schmidt, Modehandlerinde. Fru Ginstel. Kaptajn Madsen. Frk. Andresen. Frk. Basse-Fønss, Stiftsdame. Fru Eilersgaard, Formand. Fru Kaptajn Madsen. Fru Christmas Dirckink-Holmfeld. Frk. Thyra Hansen. Frk. Christensen, Skolebestyrerinde. Skovrider Hvalsoe. Fru og Frk. Hvalsoe. Frk. Iversen. Ialt foreløbig 37 Medlemmer.

Frk. Marie Rosenhoff.

I Onsdags, 1. Juli, var det 25 Aar siden, at Frk. Rosenhoff, Datter af Digteren Claudius Rosenhoff, blev ansat i „Kvindelig Læseforening“. At Jubilaren var højt skattet af Foreningens Medlemmer saas straks, da man kom indenfor dens Døre. Bøgenes Stabel paa Skranken var afløst af lange Rækker Blomsterglas, bugnende under dejlige Buketter; det var en hel lille Have af duftende Roser; — tillige flere smagfulde Gaver. Men ogsaa paa anden Maade vistes der hende fyldig Anerkendelse, idet der blev over-

rakt hende et større Pengebeløb, som Fru Rothe, født Kalkar, paa Medlemmernes Vegne bad hende modtage som Tak for hendes altid redbonne Hjælpsomhed, Elskværdighed og Høflighed i hendes Gerning, ligesom Frk. Alberti senere paa Bestyrelsens Vegne bragte hende en Tak for hendes trofaste Arbejde og pointerede, at hun elskede Kunst, Blomster og Digte, og det hos hende havde bevaret Idealiteten; tilsidst bragte Frk. Sandholt hende endnu en Tak for de Raad og den gode Vejledning, hun, ved sin store Kendskab til Litteraturen, havde ydet Læseforeningens Medlemmer, altid imødekommende og venligt og opfordrede de tilstedeværende til at raabe et Hurra for hende. Frk. Rosenhoff takkede synlig bevæget, idet hun sagde: at det gamle Ordsprog: „Hvad Hjertet er fuldt af, løber Munden over med“, ikke passede for hende i dette Øjeblik, da hun ikke var i Stand til at finde Ord varme nok til at udtrykke sin Bevægelse over al den Venlighed og Højtelighed, der blev vist hende, som hun ikke syntes, at hun havde gjort sig nok fortjent til. — 25 Aar er en lang Tid at se tilbage paa, Arbejdet er blevet større, alt som Læseforeningen er vokset; men Frk. Rosenhoff er aldrig blevet trættet ved det forøgede Arbejde; med en usvækket Iver og Kærlighed har hun varetaget dens Interesse og med elskværdig Redebonhed har hun søgt at tilfredsstille de Krav, der stilledes til hende. Jeg tror da nok, at jeg paa alle Medlemmernes Vegne tør udtale det Haab, at Frk. Rosenhoff endnu i mange Aar maa faa Lov til at virke i Læseforeningen.

M. J.

Rettelse.

I Diglet „Syden og Norden“ i sidste Nummer af „Kv. og Samf.“ findes i næstsiste Linie følgende Trykfejl „fattige Stand“; skal være Stavn.

Af vor Brevkasse.

Et Medlem af en ny Kreds skriver følgende til os:

Her i Kredsen er der nogle, som efter at have læst Larsen-Ledets Pjece „Menneskeværd og Menneskeret“, har gaaet og ventet paa, at der skulde komme nogen Diskussion i „Kvinden og Samfundet“ om Bogen, og navnlig om „hvorledes det dog er gaaet til, at Kvinderne er blevne saa underkuede“. De har bedt mig opkaste Spørgsmaalet i Bladet. Jeg ved ikke, om nogen kan give fyldestgørende Oplysning om dette Emne; jeg har altid tænkt mig, at Kvindernes Underkøelse var kommen ganske af sig selv i den graa Oldtid, da Kampen for Tilværelsen var saa haard, at Kvinden som den svageste, og den som stadig havde Byrden af de nyfødte eller ufødte Børn at bære, har maattet ty til den stærkeres, Mandens, Beskyttelse, og derved let er bleven hans Undergivne; men Larsen-Ledet fortæller jo om en Kulturperiode, hvor Kvinden endog har haft Overtaget. Hvis nogen vilde udtale sig om dette Emne, vilde det glæde os.

Saa vilde jeg gerne spørge om noget fra mig selv: Hvorfor skriver Kvindesagens Væner kun i deres egne Blade, som de næsten kun selv læser, hvorfor kommer de ikke frem i Aviserne, saa deres Tanker kan blive be-

forstaar sig ikke paa den Slags Ting —, men Sagen er den, at vor Formue af forskellige Grunde er svundet stærkt ind, og at det derfor vil være fornuftigt at sælge Godset. Forpagtningsskatten er jo saa lav, at det vil være fordelagtigere at købe Værdipapirer, som give høj Rente. Du forstaar jo nok, hvad jeg mener? Jeg er naturligvis ked af at plage Dig dermed, men Jorden tilhører jo Dig, og derfor maa jeg pro forma have Din Underskrift. Du er vel enig med mig? Jeg har allerede talt med Notaren.“

Gladly bekæmpede af al Magt den dødelige Angst, der snørede hendes Strube sammen. Hun vidste, at han løj, at han vilde bruge de Penge, han fik for Jorden efter eget Forgodtbefindende og at hans naive lystige Tone var paataget.

„Nej“, sagde hun blidt, „jeg hænger saa meget ved den Jord Papa har givet mig, at jeg ikke vil sælge den. Maud siger ogsaa, at Renten af Værdipapirerne er lav for Øjeblikket; det er derfor bedre, vi lade det blive som det er.“

„Maud ved aldeles ingen Besked“,

raabte han pludelig heftigt. Kvinder har slet ingen Forstand paa Penge-sager, og naar jeg siger, det er rigtigtst at sælge, forholder det sig saaledes. Jeg beder Dig jo ikke om Raad, vel? men kun om Din Underskrift.“

Gladys knyttede Hænderne saa stærkt, at Neglene trængte ind i Kød. Det var hende en Pine at strides, men hun maatte jo gøre det for Børnenes Skyld.

„Men jeg vil nu ikke skrive under, Frederik! Virkelig ikke; jeg kan ikke gaa ind paa at sælge den Jord, saa det er bedst ikke at tale mere derom.“

„Ja, men jeg vil sælge den, forstaar Du, og saa sker det. Jeg ved da heller ikke, hvorfor Du i den sidste Tid stadig vil plage mig; men naar jeg nu siger, at det er aldeles nødvendigt, skriver Du under, ikke sandt?“

Hun rystede paa Hovedet og saa paa ham med sine store, bedrøvede Øjne. I et Sekund var han hos hende, tog hende i sine Arme og bedækkede hendes blottede Skuldre med Kys.

„Naa, Gladly dear, — gør mig nu den Glæde.“

Hæftig stødte hun ham fra sig og krympede sig som i fysisk Smerte. Disse falske Kærtegn var endnu det værste, som var bleven budt hende af en Mand, paa hvis Kærlighed hun fuldt og fast havde støt; og denne nye Krænkelser gjorde hende aldeles rasende.

„Nej, jeg vil ikke skrive under, og jeg forbyder Dig at tale mere derom. Hvorfor?“ spurgte han truende.

„Fordi Du jo selv har fortalt mig, at Du spiller, og Du naturligvis vil sælge Jorden for at øde Pengene.“

„Og hvad saa? Hvis jeg har Lyst dertil, gør jeg det uden at bede Dig om Tilladelse. Jeg trænger til Pengene og vil have dem.“

Uden min Underskrift kan Du ikke faa dem.“

Han lo saa ondskabsfuldt, at hun blev bange, men dog bevarede hun sin stolte Holdning.

„Din Fader trøede, at han bar sig grumme klogt ad, da han fik den Kontrakt lavet, men Lovene her giver mig betydelig mere Magt. Jeg kan ganske simpelt tvinge Dig . . .“

„Du kan ikke tvinge mig til at skrive under.“

„Det vil vise sig; hvis Du ikke øjeblikkelig lover mig at gøre det, sender jeg i Morgen Mary til en Kostskole.“

„Mary!“ Hun saa hjælpeløst frem for sig. Ulykken antog større og større Dimensioner. Et Øjeblik var hun halvt bedøvet af det uventede Slag, hun havde faaet fra en hel ny Kant.

„Ja, og hvis det ikke hjælper, sender vi Hajo af Sted; saa gad jeg nok vide, om Du ikke falder til Føje.“

Tilintetgjort bøjede hun Hovedet med en Følelse af, at det næste Skridt vilde være en Trudsel om at fragte hende det Barn, hun endnu havde under sit Hjerte. Det hede Blod su-sede for hendes Øren.

„Frederik, Du kunde da ikke nænne at skille mig fra Børnene; desuden har Du ikke Ret dertil.“

„Jeg har Ret til at gøre alt, hvad jeg finder for godt med mine Børn.“

„Dine Børn“, raabte hun liden-skabeligt, „men det er ikke alene Dine, det er ogsaa mine Børn! Vi have været fælles om at give dem Livet, men jeg har baaret dem, næret